

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI	10

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2024 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 5: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
2. İdarenin Bilançosu ile Faaliyet Sonuçları Tablosu Arasında Tutarsızlık Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Ana Hizmet Binasının Sözleşme İlişkisi Olmadan Kullanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla kendi aralarında Cumhurbaşkanı'nın izni ile birlik kurabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Mahallî idare birliklerinin hukukî statüsü, kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile düzenlenmiştir.

Tarihi Kentler Birliği, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve Birlik Tüzüğü'nün verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Ayrıca, Birliğin faaliyetlerini yürütürken tabi olduğu bazı kanunlar şunlardır:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun.

Birliğin faaliyetlerini yürütürken tabi olduğu bazı kararnameler şunlardır:

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 666 Sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlemesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname.

Birliğin faaliyetlerini yürütürken tabi olduğu bazı yönetmelikler şunlardır:

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği, Taşınır Mal Yönetmeliği, Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği, Belediye

Meclisi Çalışma Yönetmeliği, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'na göre Birliğin organları; birlik meclisi, birlik encümeni ve birlik başkanıdır.

Tarihi Kentler Birliğinin karar organı olan Birlik Meclisi, biri birlik başkanı olmak üzere toplam 995 üyeden oluşmaktadır.

Birlik encümeni, birlik başkanı ile meclisin kendi üyeleri arasından bir yıl için seçtiği 7 üyeden oluşmaktadır. Birlik başkanı, birlik meclisi tarafından, mahalli idareler seçimi sonuçlarının ilanından itibaren yapılan ilk toplantıda, başkanlık divanının diğer üyeleri ile birlikte iki yıl için seçilmektedir. İlk iki yıldan sonra seçilen başkanlık divanı üyeleri ilk mahalli idareler genel seçimine kadar görev yapmaktadır.

Birlik teşkilâtı; norm kadroya uygun olarak birlik müdürü, yazı işleri, malî işler birimleriyle birliğin faaliyet alanına göre kurulacak teknik işler birimlerinden oluşmaktadır. 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 17'nci maddesi kapsamında; kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar, birlik genel sekreteri veya diğer üst yönetici kadrolarında görevlendirilebilmektedir.

Birlik bütçesinin harcama yetkilisi birlik başkanıdır. Birlik başkanı bu yetkisini birlik genel sekreterine veya birlik müdürüne devredebilmektedir.

Birliğin idari birimleri; Genel Sekreterlik, Mali Hizmetler Müdürlüğü ve Yazı İşleri Müdürlüğüdür. İdarede biri kadrolu diğer üçü geçici görevli olmak üzere toplam dört memur personel görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Tarihi Kentler Birliği, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olan ve mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirilen yerel yönetim kuruluşudur.

Bütçe, Birliğin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre Birlik başkanı tarafından hazırlanmakta, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir

ve gider tahminlerini göstermekte; gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin vermek üzere Birlik Meclisince kabul edilerek yürürlüğe girmektedir. Bu kapsamda Tarihi Kentler Birliği, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Birlik, gider ve harcamalarını gerçekleştirmek üzere Birlik Tüzüğü'nün 24'üncü maddesinde belirtilen aşağıdaki kaynakları kullanmaktadır:

- Birlik üyelerinin, birliğin kuruluş ve faaliyet giderlerine katılma payları,
- Birlik Meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarından aktarılabacak ödenekler,
- Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka şekillerde değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler,
- Kira ve faiz gelirleri,
- Bağışlar,
- Gönüllü harcamalara katılma payları,
- Diğer gelirler.

Tablo 1: 2024 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Net Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
Personel Giderleri	0,00	3.854.000,00	0,00	3.854.000,00	3.022.236,47	831.763,53	0,00
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	80.000,00	0,00	80.000,00	60.654,72	19.345,28	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	25.351.000,00	3.800.000,00	29.151.000,00	18.898.164,61	7.805.835,39	2.447.000,00
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	0,00	500.000,00	0,00	500.000,00	0,00	500.000,00	0,00
Sermaye Giderleri	0,00	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00	0,00
Sermaye Transferleri	00,00	4.000.000,00	0,00	4.000.000,00	630.000,00	3.370.000,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenek	0,00	3.965.000,00	-3.800.000,00	165.000,00	0,00	165.000,00	0,00
Toplam	0,00	39.750.000,00	0,00	39.750.000,00	22.611.055,80	14.691.944,20	2.447.000,00

İdarenin 2024 mali yılı bütçesi ile 39.750.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde toplam 22.611.055,80 TL bütçe gideri yapılmış, 14.691.944,20 TL ödenek iptal edilmiştir. Ertesi yıla devreden ödenek tutarı ise 2.447.000,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	-
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	30.650.000,00	36.223.099,60	0	36.223.099,60	118
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	0,00	0,00	-
05- Diğer Gelirler	4.100.000,00	9.991.245,10	0,00	9.991.245,10	243
06- Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	34.750.000,00	46.214.344,70	0,00	46.214.344,70	133

2024 yılında Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri tahsilat tutarı 36.223.099,60 TL, Diğer Gelirler tahsilat tutarı ise 9.991.245,10 TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında net bütçe geliri 46.214.344,70 TL olarak tahmin edilen bütçe gelirinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	3.854.000,00	3.022.236,47	78
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	80.000,00	60.654,72	76
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.351.000,00	18.898.164,61	74
04- Faiz Gideri	0,00	0,00	-
05- Cari Transferler	500.000,00	0,00	-
06- Sermaye Giderleri	2.000.000,00	0,00	-
07- Sermaye Transferleri	4.000.000,00	630.000,00	16
08- Borç Verme	0,00	0,00	-
09- Yedek Ödenekler	3.965.000,00	0,00	-

Toplam	39.750.000,00	22.611.055,80	56
--------	---------------	---------------	----

2024 yılında idarenin toplam bütçe gideri 22.611.055,80 TL olup gerçekleşme yüzdesi %56'dır. İdarenin en büyük iki gider kalemini olan Mal ve Hizmet Alım Giderleri ile Personel Giderleri sırasıyla 18.898.164,61 TL ve 3.022.236,47 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2022-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.730.552,53	22.629.665,53	36.223.000,00	295	60
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	0,00	0,00	0,00	-	-
Diğer Gelirler	1.244.720,42	2.984.074,24	9.991.245,10	140	235
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	6.975.272,95	25.613.739,77	46.214.245,10	267	80
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	00,00	-220.000,00	0,00	-	-
Net Toplam	6.975.272,95	25.393.739,77	46.214.245,10	264	82

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında; gelirler bir önceki yıla göre %82 artış göstermiştir. Bu çerçevede 2024 yılında en yüksek gelir artışı %235 artış ile Diğer Gelirler kaleminde gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2022-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	944.076,79	1.705.557,94	3.022.236,47	81	77
SGK Devlet Prim Giderleri	24.649,30	43.750,13	60.654,72	77	39
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.336.112,04	7.468.957,23	18.898.164,61	40	153
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Cari Transferler	0,00	0,00	0,00	-	-
Sermaye Giderleri	0,00	0,00	0,00	-	-

Sermaye Transferleri	975.000,00	500.000,00	630.000,00	-49	26
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	7.279.838,13	9.718.265,30	22.611.055,80	33	133

Birliğin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre %133 artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde; en yüksek artış %153 olarak Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde meydana gelmiş olup bunu %77 olarak Personel Giderleri takip etmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Birliğin faaliyetlerinden dolayı gerçekleşen 2024 yılı Faaliyet Gideri 22.612.484,96 TL, Faaliyet Geliri ise 46.214.869,40 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu 23.602.384,44 TL olarak gerçekleşmiştir.

İdarenin kurmuş olduğu ya da iştirak ettiği şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Tarihi Kentler Birliği muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, anılan Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 484 ve 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve

standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen temel mali tablolar şunlardır:

- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Nakit akış tablosu

Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenerek yazılı hale getirilmiştir. Ancak, İdarede "Kamu

Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmamış, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Ayrıca, hassas görevlere ilişkin prosedürler de oluşturulmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdarenin performans programı da mevzuata uygun şekilde hazırlanarak zamanında yayımlanmıştır. Ayrıca, idare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiş ve risklerin değerlendirilmesine yönelik olarak, (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) çalışmalar yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun şekilde yapılmış olup, görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine riayet edilerek sorumluluklar farklı kişiler arasında dağıtılmıştır. Ayrıca, ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuş ve kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi oluşturulmuştur. Ancak, idarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmıştır. Ancak, idarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı henüz hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanması hususunda bir çalışma mevcut değildir. Ayrıca, kamu idaresinde iç denetim birimi kurulmamış olup, bu nedenle iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir denetim çalışması bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tarihi Kentler Birliği 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin, 600 Gelirler Hesabına brüt tutar üzerinden kaydedilmesi gerekirken net tutar üzerinden kaydedildiği ve faiz gelirleri üzerinden Banka tarafından yapılan vergi kesintisinin 630 Giderler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Bilanço ilkeleri” başlıklı 8’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; bütün varlıkların, yabancı kaynakların ve öz kaynakların bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterileceği, “Gayri safilik ilkesi” başlıklı 39’uncu maddesinde ise gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere, tahakkuk eden gelir tutarı üzerinden bir kesinti yapılmış ise gayri safilik ilkesi gereği bu kesintinin ayrı olarak gider hesaplarında gösterilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından 2024 yılı içinde 10.421.966,97 TL brüt faiz geliri elde edilmiş olup bu tutarın 521.098,035 TL si vergi olarak banka tarafından kaynakta kesilmiş, kalan tutar idare hesaplarına yatırılmıştır.

Yapılan incelemede; elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekirken, net tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydedilerek muhasebeleştirildiği ve banka tarafından yapılan vergi kesintilerinin 630 Giderler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespiti üzerine, İdare tarafından, bir sonraki hesap döneminin başından itibaren muhasebeleştirme işlemlerinin mevzuat hükmü çerçevesinde gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; idare tarafından elde edilen mevduat faizi gelirlerinin mali tablolarda gerçeğe uygun olarak izlenebilmesi için söz konusu gelirlerin muhasebeleştirme işlemlerinin mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: İdarenin Bilançosu ile Faaliyet Sonuçları Tablosu Arasında Tutarsızlık Bulunması

İdarenin Bilançosunda yer alan dönem faaliyet sonuçları tutarı ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan faaliyet sonucu tutarının uyumlu olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 376'ncı maddesinde; dönem sonunda gider hesaplarının borç bakiyesinin 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına borç, gelir hesaplarının alacak bakiyesinin ise anılan hesaba alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 362'nci maddesinde; dönem faaliyet sonuçları hesabının alacak bakiyesi vermesi durumunda bakiye tutarının 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabına alacak, 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerden anlaşılabacağı üzere, faaliyet sonuçları tablosunda yer alan gelir ve gider hesaplarının bakiyeleri 690 Faaliyet Sonuçları Hesabına devredilerek idarenin faaliyet sonucu bulunmakta, olumlu faaliyet sonuçları 690 No.lu hesaptan 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabına aktararak, faaliyet sonuçları tablosunda yer alan faaliyet sonucu ile bilançoda yer alan dönem faaliyet sonuçlarının aynı olması sağlanmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin 2024 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan faaliyet sonucu 23.602.384,44 TL iken, Bilançosunda yer alan dönem faaliyet sonucunun 25.151.140,82 TL olduğu görülmüştür.

Bilanço ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan tutarlar arasındaki 1.548.756,38 TL farkın, enflasyon düzeltmesi işlemi sonucunda 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabı'nın alacak bakiyesinde bulunan tutara, Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer verilmemesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Başka bir deyişle, 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabının bakiyesine Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer verilmemiş, ancak Bilanço'ya aktarım sırasında dikkate alındığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, İdare tarafından, gerekli kayıtlar yapılarak düzeltme işleminin sağlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Bulgu konusu hususa yönelik düzeltme kaydı 2025 yılında yapıldığından, 2024 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 23.602.384,44 TL tutarın doğru bilgi içermediği sonucuna ulaşılmıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Ana Hizmet Binasının Sözleşme İlişkisi Olmadan Kullanılması

İdarenin faaliyet gösterdiği ana hizmet binasının kira sözleşmesinin 31.12.2020 tarihinde sona erdiği, taşınmazın mülkiyetine sahip olan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bu tarihten itibaren binanın tahliyesini talep ettiği, ancak İdarenin taşınmazı fuzuli şağıl olarak kullanmaya devam ettiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasında; Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali durumunda, taşınmazları işgal edenlerden, ecrimisil tahsil edileceği, aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise; işgal edilen taşınmazların, İdarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülki idari amirince en geç on beş gün içinde tahliye ettirileceği ve idareye teslim edileceği ifade edilmiştir.

Mevzuat hükmünden anlaşılaacağı üzere ecrimisil, taşınmazı işgal edenlerden alınan bir tazminat niteliği taşımakta olup taşınmazın sürekli kullanımına ilişkin bir hak tanımamaktadır. Ayrıca mevzuat, ecrimisil karşılığı kullanılan taşınmazların tahliye edilmesini düzenlemektedir.

Yapılan incelemede; İdare tarafından kullanılan ana hizmet binasının mülkiyetinin Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olduğu, söz konusu taşınmazın İdarece kiralık olarak kullanıldığı ancak 31.12.2020 tarihi itibarıyla kira sözleşmesinin sona erdiği, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından İdareye gönderilen 02.12.2020 tarih ve 145673 sayılı yazıda; kira sözleşmesinin yenilenmeyeceği ve binanın boşaltılarak teslim edilmesi gerektiği bildirilmiş, ancak İdarenin taşınmazı tahliye etmeyerek ecrimisil karşılığı kullanmaya devam ettiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine istinaden, İdare tarafından bulguda yer alan hususa iştirak edilmiş, yeni bir hizmet binasının temin edilmesi konusunda gerekli çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin faaliyetlerini öngörülebilir şekilde sürdürebilmesi ve cezai yaptırımlarla karşılaşmaması için ana hizmet binasına ilişkin ihtiyacın hukuki bir zeminde giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>